

2.5. Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия

Първоначално придобиване

Акциите и дяловете, представляващи участия в асоциирани и смесени дружества се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която се формира от стойността на всички разходи за придобиване – внесен капитал, хонорари и др.

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството акции и дялове се оценяват и представят в счетоводния баланс по средно-претеглената (себестойност) поради това, че инвестициите в дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси.

Ръководството определя класификацията на инвестициите си в момента на придобиване и преоценява предназначението им в края на всеки отчетен период.

Обезценка на активи

Притежаваните акции и дялове се преглеждат към всяка дата на баланса и при установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за приходите и разходите.

2.6. Предоставени заеми

Предоставените заеми се представят и отчитат по историческа цена. Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания по предоставени заеми се прави, когато за събираемостта на цялата сума съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания по предоставени заеми се обезценяват изцяло, когато това обстоятелство се установи.

2.7. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цената на придобиване и нетната реализуема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приважане на материалите в готов за тяхното използване вид;

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност) .

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.8. Вземания

Вземанията се представят и отчитат по стойността на оригинално издадената фактура, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се обезценяват изцяло, когато това обстоятелство се установи.

2.9. Парични средства

Паричните средства включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени и предоставени кредити и лихвите по финансов лизинг са включени към финансовата дейност;
- при доставка на дълготрайни активи от страната, платеният ДДС се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.10. Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.11. Лизинг

2.11.1. Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Плащанията (постъпленията) по оперативния лизинг се признават като разходи (приходи) в отчета за приходите и разходите на база линеен метод за периода на лизинга.

2.11.2. Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в счетоводния баланс на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по настоящата стойност на минималните лизингови плащания.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Определените на такава база лихвени разходи, свързани с наетия под финансов лизинг актив, се представят нетно със задължението към лизингодателя и се включват в отчета за приходите и разходите през периода на лизинговия договор, когато същите станат дължими. Лихвените разходи се включват в отчета за приходите и разходите.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

2.12. Пенсионни и други задължения към по социално и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Арпезос бус ООД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на дружеството в качеството му на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството има създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналет е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават също като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка и признаване на сумата на разходите по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде

изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда дружеството е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на годишния финансов отчет ръководството на дружеството не е направило актюерска оценка на тези задължения за да определи тяхната сегашна стойност, която да включи в отчета за финансовото състояние като дългосрочно задължение към персонала, а респективно изменението на стойността им за годината – в отчета за всеобхватния доход, тъй като е преценило, че тяхната стойност би била несъществена за целите на този отчет, имайки предвид броя, и възрастовата структура на персонала.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, Дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.13. Собствен капитал

Арпезос бус ООД, като дружество с ограничена отговорност е от категорията на капиталовите дружества, които са задължени да регистрират в търговския регистър определен минимален размер на капитал (основен капитал), който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството с оглед удовлетворяване на техните вземания. Съдружниците отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето дялово участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

2.14. Приходи

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от финансиране, получавани от Община Кърджали се отчитат по реда на СС 20 - Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ.

2.15. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Банковите такси за обслужване на разплащателните сметки се третираат като разходи за дейността.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за приходи и разходи, като се посочват нетно и се състоят от: лихвени приходи и разходи, курсови разлики от валутни операции, банкови такси за кредит.

2.16. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2015 г. е 10 % (2014г.: 10%)

Отсрочените данъци върху печалбата се определят като се използва балансовият пасивен метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на финансовия отчет и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и ще се генерира достатъчно облагаема печалба, с които те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2015 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10 % (2014г.: -10%).

3. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

3.1. Нетекущи (дълготрайни) активи

В баланса на Дружеството към 31 декември 2015г. са включени нетекущи (дълготрайни) активи подробно оповестени в Справка за нетекущите (дълготрайните) активи.

Към 31 декември 2015г. в баланса на Дружеството са включени активи, върху които са учредени тежести, а именно: договорна ипотека в полза на търговска банка на земи със стойност 575 хил.лв.; (2014г.: 575 хил.лв.) и сгради със стойност 449 хил.лв (2014г.: 488 хил. лв), за обезпечаване на отпуснат кредит на свързано лице.

3.2. Акции и дялове в асоциирани предприятия

Акциите и дяловете в асоциирани предприятия включват:

	31.12.2015		31.12.2014	
	Бр.дялове	BGN '000	Бр.дялове	BGN '000
Ол роуд груп ООД	2,500	25	2,500	25
Консорциум маркет инвест ООД	-	-	1,250	13
Общо	2,500	25	3,750	38

Предметът на дейност на Ол роуд груп ООД, гр.Г.Оряховица е проектиране, строеж и поддържане на пътища, пътни съоръжения.

3.3. Други заеми

Към 31.12.2015г. като Други заеми (дългосрочни) дружеството отчита предоставен заем в размер на 92 хил.лв. (2014 г.: 92 хил. лв.), по договор от 11.11.2005г., срок на издължаване - 30.12.2017г.

3.4 Отсрочени данъци

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в баланса:

	<i>временна разлика</i>	<i>Данък</i>	<i>Временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материални дълготрайни активи	5	-	8	1
Начислени доходи на МФЛ	2	-	2	-
Начисления за неизползван платен отпуск	16	2	13	1
Общо активи по отсрочени данъци		2		2

3.5. Материални запаси

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Продукция	2,595	2,596
Спомагателни и други материали	5	6
Стоки	46	46
Общо	2,646	2,648

3.6. Вземания

3.6.1. Вземанията от клиенти и доставчици включват:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Вземания от клиенти и доставчици	388	237
възникнали през текущия период	301	160
възникнали през предходен период	87	77
Общо	388	237

3.6.2. Другите вземания включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Гаранции	54	4
Други вземания	8	38
Общо	62	42

3.7. Парични средства

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Парични средства в каса	13	17
Разплащателни сметки	138	155
Общо	151	172

3.8. Собствен капитал

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Основен капитал	60	60
Резерви	3,364	2,966
Финансов резултат	641	398
Общо	4,065	3,424

Към 31.12.2015г. регистрираният (дружествен капитал) на Арпезос бус ООД възлиза на 59,820 лв., разпределен в 5,982 дяла с номинална стойност 10 лв. всеки.

Другите резерви са формирани от разпределение на печалбата от предходни години.

3.9. Задължения

3.9.1. Задължения към финансови предприятия

Включените в баланса към 31 декември 2015г. задължения към финансови предприятия са по лизингови договори за придобиване на автомобили и оборудване и договор за заем с финансова компания.

Включените в баланса във 31.12.2015г. *задължения по финансов лизинг* са по договор за придобиване на бензиноколонка (31.12.2014г.: автомобил и бензиноколонка). Балансовата стойност на придобитите активи към 31.12.2015г. е в размер на 67 хил.лв. (31.12.2014г.: 73 хил.лв.). Договорите предвиждат прехвърляне на собствеността от лизингодателя на лизингополучателя при изтичане срока на лизинговия договор.

Задълженията по финансов лизинг са както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Сума на минималните лизингови плащания	14	31
<i>в т.ч. до една година</i>	<i>4</i>	<i>16</i>
<i>над една година</i>	<i>10</i>	<i>15</i>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(1)	(3)
<i>в т.ч. до една година</i>	<i>-</i>	<i>(1)</i>
<i>над една година</i>	<i>(1)</i>	<i>(2)</i>
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	13	28
<i>в т.ч. до една година</i>	<i>4</i>	<i>15</i>
<i>над една година</i>	<i>9</i>	<i>13</i>

3.9.2. Получени аванси

Получените аванси към 31.12.2015 г. представляват получени авансово суми от клиенти за покупка на самостоятелни обекти в Сграда за обществено обслужване с жилищна част, УПИ VII, кв. 304 – Хасково.

3.9.3. Задължения към доставчици

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици <i>с произход от текущата година</i>	7	22
Задължения към доставчици <i>с произход от предходни години</i>	21	21
Общо	28	43